

Paavalin 2. kirje korinttilaisille

Ville Auvinen, STI kevät 2015

1. Johdanto

1.1. Korintti

Korintti oli vilkas ja varsin suuri kreikkalainen satamakaupunki. Arvellaan, että Paavalin aikaan kaupungissa olisi ollut n. puoli miljoonaa asukasta. Kaupungin historia ulottui kauas, ja se tunnettiin erityisesti prostituutiosta. Roomalaiset tuhosivat kaupungin v. 146 eKr, mutta se rakennettiin pian uudestaan Caesarin toimesta erityisesti vapautettujen orjien ja veteraanien siirtokunnaksi, johon tulvi pian väkeä eri puolilta.

1.2. Paavali ja Korintin seurakunta

49-50 talvella Ateenasta Korinttiin (Ap. t. 18)

1,5 vuotta Korintissa

51 kevät-kesä Efesokseen, Juudeaan, Syyriaan

51-52 talvella Efesokseen (Ap. t. 19)

n. 2,5 vuotta Efesoksessa, jonka aikana epäonnistunut pikavisiitti

Korinttiin (2. Kor. 2:1; 12:14; 13:1)

54 keväällä Troaksen, Makedonian, Korintin ja Makedonian kautta Jerusalemiin, jossa helluntaina 55

Paavalin kirjeenvaihto Korintin seurakunnan kanssa:

52 kirje, jossa kehoitetaan välttämään haureuden harjoittajia (1.Kor. 5:9–13); ei säilynyt

53 keväällä Korintista Paavalille kirje, jossa monia kysymyksiä

53 keväällä vastauksensa edelliseen 1. Korinttilaiskirje

54 kesällä ”Kyynelkirje” (2. Kor. 2:1–4, 9; 7:8); ei säilynyt

54 syystalvella 2. Korinttilaiskirje

1.3. 2. Korinttilaiskirjeen tausta

Kirje on lähetetty Makedoniasta Tituksen ja parin muun mukana. Itse hän on aikeissa tulla Korinttiin vähän myöhemmin. Vähän aikaisemmin Paavali on lähettänyt Tituksen mukana ”Kyynelkirjeen”, ja tavattuaan myöhemmin Tituksen saanut hyviä uutisia seurakunnasta (2. Kor. 7:5–16). Edelleenkin Korintissa on kuitenkin haasteita. Erityisesti ns. ”superapostolit”, oman aikansa ”menestysteologit”, vaikuttavat seurakuntalaisten keskuudessa ja saavat joissakin aikaan halveksuntaa Paavalia ja samalla hänen julistamaansa evankeliumia kohtaan.

2. Kirjeen selitys

1:1–2

Kirjeen *superskriptio* on tavanomainen. Ensin Paavali mainitsee kirjeen lähettäjänä itsensä ja mukanaan olevan Timoteuksen, jonka Korintin seurakunta hyvin tunsi. Esittelyssä korostuu Paavalin

apostolinvirka (vrt. Gal.). Sitten Paavali mainitsee kirjeen vastaanottajan. Kirje on tarkoitettu paitsi luettavaksi Korintin seurakunnassa myös kopioitavaksi ja jaettavaksi muihin Akhaian seurakuntiin.

1:3–7

Useimmissa kirjeissään Paavali *superskription* jälkeen kiittää Jumalaa siitä hyvästä, mitä seurakunnassa on tapahtunut. Tässä hän ei kuitenkaan kiitä Jumalaa (εὐχαριστω), vaan sen sijaan hän siunaaa Jumalaa (εὐλογητος ὁ θεός). Ehkä Paavali antaa näin hienovaraisesti ymmärtää, että Korintissa on vieläkin sellaisia ongelmia, että ei ole syytä kiittää seurakunnan tilasta.

Jumalan siunaamisen aiheena on Jumalan antama lohdutus kärsimysten keskellä. Paavali käsittelee tässä kirjeessä paljonkin sitä, miten kristityt ovat osallisia Kristuksen kärsimyksistä ja ylösnousemuksesta. Kristuksen ylösnousemus todistaa kärsimysten jälkeen tulevasta lohdutuksesta, ja jopa kärsimysten vielä kestäessä antaa lohdutus voimaa kestää. Paavalin itsensä kokemana kärsimys ja lohdutus tekee hänestä entistä paremman rohkaisijan niille, jotka kärsivät, ja jo hänen kohtalonsa tarjoama esimerkki rohkaisee toisia.

1:8–11

Ei ole selvää, mihin Paavali viittaa puhuessaan Aasian maakunnassa kokemastaan ahdingosta. Kyseessä voi olla fyysinen vaino, jokin erityinen tapaus, josta muut lähteet eivät kerro, tai sitten jopa se henkinen ahdistus, jota Paavali on kokenut seurakuntien – ehkä erityisesti Korintin seurakunnan – tilanteen vuoksi (7:5). Jos kyse on viimeksi mainitusta, voisi Jumalan tuoma apu viitata niihin hyviin uutisiin, joita Titus oli tuonut seurakunnasta (7:6-7). Joka tapauksessa Paavali toivoo, että korinttilaiset nyt alkaisivat tehdä Paavalin kanssa yhteistä työtä rukoillen hänen puolestaan, sen sijaan että tuottaisivat hänelle murhetta.

1:12–14

2. Korinttilaiskirjeessä Paavali puhuu usein kerskaamisesta ja ylpeilemisestä. Syynä on se, että seuraantaan tulleet ”superapostolit” kerskasivat omista kokemuksistaan. Hän ei vähättele sitä hyvää, mitä Jumala on saanut hänessä ja hänen kauttaan aikaan. Hyvän perustana on nimenomaan Jumalan armo, ei mikään inhimillinen. Herran päivänä, viimeisellä tuomiolla, Paavali voi olla ylpeä siitä, mitä Jumalan armo on saanut seurakunnissa aikaan hänen kauttaan, ja myös päinvastoin, seurakunnat voivat olla ylpeitä apostolistaan.

Paavali viittaa aikaisemmin kirjoittamiinsa kirjeisiin ja vakuuttaa, että niissä ei ole mitään rivien välistä luettavaa piiloagenda. Korinttilaiset lukekoon niitä entistä tarkemmin ja ymmärtäköön, mitä niissä avoimesti sanotaan.

1:15–23

Paavalia on moitittu siitä, että hän lupaa mutta ei toteuta lupauksiaan. Hän on luvannut tulla Korinttiin mutta onkin sen sijaan matkustanut Makedoniaan. Paavali selittää käytöstään, jolle on hyvät perusteet. Hän ei halunnut tällä kertaa tuottaa murhetta, kuten oli käynyt lyhyen vierailun aikana aikaisemmin, vaan tahtoi ennemmin tuoda mukanaan iloa. Siksi hän halusi odottaa, että ”Kyynelkirje” ensin saisi vaikuttaa ja valmistaa korinttilaisia vastaanottamaan apostolin.

”Kyllä” ja ”ei” antaa aiheen puhua myös syvällisemmästä, pelastushistoriallisesta asiasta. Jeesuksessa Kristuksessa Jumalan lupaukset ovat ”kyllä”, siis joko jo täyttyneet tai saaneet vahvistuksensa, ja siksi seurakunta voi Jeesuksen kautta vastata ”Aamen” kaikkiin Jumalan lupauksiin.

Kristittyjen saama voitelu, sinetti ja sydämiin vakuudeksi annettu vakuus ("käsiraha") viitannevat kasteessa saatuun Pyhään Henkeen.

2:1–4

Paavali oli tehnyt muutoksen matkasuunnitelmaansa, jotta ei tällä kertaa, kuten edellisellä kerralla, aiheuttaisi mielihapaa. Hän viittaa kirjoittamaansa "Kyynelkirjeeseen", jossa ilmeisesti kovin sanoin on yritetty saada seurakuntaa – ja erityisesti yhtä sen jäsentä – ojennukseen. Kovien sanojen taustalla on kuitenkin suuri rakkaus ja huoli seurakunnasta.

2:5–11

Tekstistä ei käy ilmi, miten joku Korintin seurakunnan jäsen on loukannut Paavalia ja tuottanut hänelle suurta surua. Joka tapauksessa näyttää siltä, että Kyynelkirjeen ja Tituksen käynnin seurauksena ainakin seurakunnan enemmistö on käyttänyt loukannutta kohtaan seurakuntakuria, joka on johtanut kurin kohteen olevan syvään suruun (vrt 7:8-13). Nyt Paavali kehottaa antamaan anteeksi ja osoittamaan rakkautta. Kuri on tehnyt tehtävänsä, on armon aika.

2:12–13

Kirjoitettuaan Kyynelkirjeen Paavali matkusti Troakseen, mutta Korintin tilanne vaivasi häntä niin, että hänen oli jätettävä hedelmällinen työ ja matkustettava Makedoniaan tapaamaan Titusta kuulemaan uutisia Kyynelkirjeen vastaanotosta.

2:14–17

Paavalin ahdistusta kuvaavan jakson jälkeen seuraa yllättäen riemullinen kiitos Jumalalle (vrt. Room. 7:24–25). Kaikesta inhimillisestä heikkoudesta ja ahdistuksesta huolimatta Paavali apostolina on mukana Kristuksen triumfissa. Evankeliumia julistaessaan hän levittää ympärilleen suitsukkeen tuoksua, joka toisille merkitsee elämää, toisille kuolemaa. Vaikkei hän ihmisenä ole kelvollinen jakamaan ihmisiä pelastuviin ja kadotukseen joutuviin, saa hänen työnsä kuitenkin aikaan sellaisen jaon.

Paavali vielä vertaa itseään ilmeisesti niihin valheapostoleihin ja "superapostoleihin", jotka ovat aiheuttaneet häiriötä seurakunnissa. Paavalin mukaan he kaupittelevat Jumalan sanaa, johon saattaa liittyä evankeliumin väärentäminen tai sen julistaminen vääristä motiiveista omaa etua tavoitellen.

3:1–3

Paavali ei tarvitse suosituskirjettä keneltäkään, koska hänen oma työnsä ja sen kantama hedelmä riittävät suositukseksi ja todisteeksi siitä, että hän on Kristuksen lähettäjä. Korinttiin tulleilla "superapostoleilla" oli ilmeisesti mukanaan suosituskirje, ehkä Jerusalemissa.

Kivitaulujen ja sydämen (εν καρδιαις σαρκιναις) vastakohtaisuus vie ajatukset toisaalta Mooseksen lakiin, joka kirjoitettiin kivitauluihin ja toisaalta Hesekielin ennustukseen siitä, miten Jumala antaa kivisydämen tilalle lihasydämen, ja vielä Jeremiaan ennustukseen uudesta liitosta, jossa Jumala kirjoittaa lakinsa ihmisten sydämiin.

3:4–6

Paavalilla on hyvä kristityn ja Jumala työtoverin itsetunto. Hän tietää asemansa ja tehtävänsä, mutta ei kuitenkaan luota itseensä vaan Jumalaan, joka on tehnyt hänet kykeneväksi uuden liiton palvelijaksi. Käännös ei tuo esiin sitä, että Paavali itse asiassa vastaa tässä jakeessa 2:16 esittämäänsä kysymykseen: ”Kuka on tähän kelpollinen?” (ἰκανος). Jakeissa 3:5-6 Paavali käyttää kolme kertaa sanan ἰκανος kanssa samaa juurta olevia sanoja. Ensin adjektiivina (”En tarkoita, että kykenisimme ajattelemaan . . .” [ἰκανοὶ ἐσμεν λογισασθαι]), sitten substantiivina (”Meidän kykymme on saatu Jumalalta” [ἡ ἰκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ θεοῦ]), ja vielä verbinä (”Hän on myös tehnyt meidät kykeneviksi palvelemaan” [ὁς καὶ ἰκανῶσεν ἡμᾶς διακονοῦς]).

Kirjaimen ja Hengen välinen ero on ymmärrettävä tekstikontekstissa niin, että kirjain viittaa kivi-
tauluihin kirjoitettuihin lain kirjaimiin, Henki taas sydämeen kirjoitettavaan uskoon. Kyse on siis vanhan ja uuden liiton välisestä erosta.

3:7–18

Paavali vertaa toisiinsa Vanhan liiton ja Uuden liiton virkaa typologisen tulkinnan ja *qql wahomer* (”kevyt ja painava”)–periaatteen avulla. Vanhan liiton virka on esikuva (typos), joka sekin jo säteili kirkkautta. Tässä Paavali viittaa kertomukseen Mooseksesta kohdassa 2. Moos 34:29-35. Esikuvan täyttymys (antitypos) on Uuden liito virka, evankeliumin julistamisen virka, jota Paavali itse edustaa. *Qal wahomer* –periaatteen mukaan antitypos on aina typosta ”painavampi”, ja niinpä Uuden liiton viran kirkkaus on paljon suurempi kuin sen Vanhaan liittoon liittyvän esikuvan. Sitä paitsi Vanhan liiton kirkkaus on katoavaa mutta Uuden liiton pysyvää.

Uuden liiton viran haltijan ei tarvitse peittää kasvojaan, vaan hän voi esiintyä avoimesti ja julistaa evankeliumia. Paavali valittaa sitä, että juutalaiset eivät kuitenkaan ymmärrä Vanhan testamentin kirjoituksia. Paavali oli saanut kokea sen usein, kun oli synagogissa selittänyt kirjoituksia ja yrittänyt saada kuulijoitaan uskomaan. Syy ymmärtämättömyyteen on nyt peite sydämen päällä ja sydämen paatumus. 2. Moos. 34:34 kertoo, miten Mooses otti peitteen pois kasvoiltaan, kun meni Herran eteen, siis kääntyi hänen puoleensa. Samoin nytkin peite otetaan pois, kun käännytään Herran puoleen. Kristus poistaa peitteen. Sen Paavali itse oli saanut kokea, ja nyt hän luki Vanhan testamentin kirjoituksia Kristuksesta käsin ja ymmärsi niiden todistavan Jeesuksesta.

Herra, jonka puoleen käännytään peitteen poistamiseksi, onkin yllättäen Henki, ei Kristus. Kontekstissa Henki on kirjaimen, lain, vastakohta. Kyse on siis evankeliumin kuulemisesta ja uskomisesta.

Kun ukossa Kristukseen katselee Herran kirkkautta kuin kuvastimesta, kirjoituksia lukien, muuttuu vähitellen Herran ja hänen kirkkautensa kaltaiseksi. Verbi ”muuttua” on presens-muodossa (μεταμορφουθμεθα), ja kuvaa jatkuvaa muuttumista.

4:1–6

Koska uuden liiton virka on edellä mainitun kaltainen ja monin verroin Vanhan liiton virkaa kirkkaampi, ei ole syytä lannistua vaan jatkaa julistustyötä. ”Jumalan armosta” viitanee Paavalin kohdalla hänen omaan kokemukseensa. Hänet, seurakunnan vainoaja, armahdettiin ja kutsuttiin apostolin tehtävään. Ilmeisesti ”Superapostolit” ovat syyttäneet Paavalia joidenkin asioiden pimittämisestä. Sellaisesta syytöksestä Paavali sanoutuu irti, ja toivoo että korinttilaiset omassatunnossaan kyllä tietävät, miten asianlaita on. Paavali ei pidä evankeliumia peitossa, vaan julistaa sitä avoimes-

ti. Jos joku ei sitä ota vastaan ja pelastu, ei syys ole Paavalissa eikä hänen julistuksessaan vaan kuulijoiden epäuskossa.

Oman palvelutehtävänsä Paavali ymmärtää jopa seurakuntien orjan tehtäväksi. ”Hän on lähettänyt meidät palvelemaan teitä” voitaisiin kääntää myös ”me olemme teidän orjianne Jeesuksen kautta” (ἐαυτους δε δουλους υμων δια Ιησου). Apostolin ei ole tarkoitus korottaa itseään vaan julistaa Jeesusta Kristusta.

Paavali vertaa omaa uskoon tulemistaan Jumalan luomistyöhön. Luomisessa Jumala sanallaan loi valon pimeyteen, ja samoin hän tekee ihmiselle antaessaan hänelle uskon Kristukseen.

4:7–15

Paavalin virka on suuren kirkkauden virka, mutta vahvana kontrastina sille on Paavalin oma olemus ja hänen kovat kokemuksensa. Paavali ei pyri korostamaan sanomaansa ulkonaisella loistolla, vaan päinvastoin ulkoinen vaatimattomuus korostaa Jumalan voimaa.

Paavalin kokemukset evankeliumin julistajana ovat olleet kovia. Hän palaa niihin tarkemmin kirjeen loppupuolella. Monta kertaa inhimillinen toivo tuntuu jo loppuneen, mutta Jumalan on kuitenkin auttanut. Hän on ollut vainottu, mutta ei Jumalan hylkäämä, ihmisten maahan lyömä, mutta ei Jumalan tuhoama. Kaikki se vaino ja ahdistus, jota Paavali on saanut kokea, on ollut Jeesuksen jäljissä kulkemista ja hänen kohtalonsa jakamista. Samoin se apu, jonka Jumala on ahdistetulle antanut, on ollut Jeesuksen ylösnousemuksen kokemista, ja samalla esikuvaa tulevasta ylösnousemuksesta. Apostolin kutsumukseen kuuluu Kristuksen kuoleman kantaminen, jotta seurakunnissa voisi syntyä uutta elämää.

Paavali viittaa Psalmiin 116 ja samaistaa itsensä sen kirjoittajaan. Psalmin 116 kirjoittaja ylistää Jumalaa siitä, että tämä on pelastanut hänet kuoleman kauhuista. Siihen Paavalin on helppo yhtyä omasta kokemuksestaan. Mutta Ps. 116 voidaan lukea myös messiaan kiitoksena, siis itse asiassa Kristuksen kiitoksena, johon Paavali yhtyy. Paavalilla korostaa tässä, kuten muuallakin kirjeissään, kohtalonyhteyttä Kristukseen, sekä hänen kuolemaansa että ylösnousemiseensa. Kaiken tämän päämääränä on se, että yhä useampi uskoisi ja ylistäisi Jumalaa.

4:16–18

”Me emme lannistu” kertoo jakeen 4:1 toteamuksen. Kaikesta ahdingosta huolimatta ei tarvitse lannistua, sillä sisäinen ihminen, Jumalan uusi luomus, uudistuu ja kirkastuu (vrt. 3:18) päivä päivältä. Vaikka Paavalin ahdistukset ovat kovia ja ihmiselämään verrattuna pitkäkestoisia, ovat ne kuitenkin ikuisen kirkkauteen verrattuina kevyitä ja lyhytaikaisia. Kristitty ei kiinnitä katsettaan (ja sydäntään) ajallisiin, vaan hän katselee uskon silmin näkymätöntä, ikuista todellisuutta.

5:1–5

Paavali käyttää rinnakkain ja sisäkkäin kahta eri kielikuvaa kristityn ajallisesta ja iankaikkisesta olosta. Ajallinen ruumis on kuin telttamaja, ihmiskäsin tehty ja hajoava, kun taas taivaallinen asunto, taivaallinen ruumis, on Jumalan tekoa ja kestävä. Ajallinen ruumis ja iankaikkinen ruumis ovat kuin vaatteita, joista ensimmäinen riisutaan, jotta voisi pukeutua toiseen. Tosin Paavali toteaa, että emme haluaisi riisuutua vaan pukea vanhan vaateen päälle uuden. Ehkä kyse on siitä, että Paavali vielä toivoi, ettei joutuisi kohtaamaan kuolemaa, riisuutumista, ennen Kristuksen tuloa.

Paavali kokee ahdistusta kovien koettelemusten ja kuoleman läheisyyden tähden, mutta juuri sellaiseen Jumala on omansa tarkoittanut ja antanut vakuudeksi, rohkaisuksi, Hengen.

5:6–10

Kaikesta ahdistuksesta huolimatta uskova voi olla turvallisella mielellä, koska Henki vahvistaa hänessä toivoa ja vakuuttaa tulevan pelastuksen olevan totta. Jo nyt kristitty näkee uskossa Kristuksen (vrt. 3:18), vaikkei häntä näekään luonnollisilla silmillään. Siksi hän voi olla luottavainen tulevaisuuden suhteen ja kuolemanpelosta huolimatta toivoa muuttoa tästä ajasta Kristuksen luo. Ajatellen tulevaa muuttoaan Kristuksen luo Paavali myös toteaa pitävänsä kunnia-asianaan noudattaa Kristuksen mieltä. Hän tietää, että kerran niin hän itse kuin kaikki muutkin Kristityt seisoo Kristuksen tuomioistuimen edessä ottamassa vastaan kiitoksen tai moitteen siitä, miten on elämänsä elänyt. Pelastus tosin on yksin armosta, mutta taivaassakin on odotettavissa palkinto hyvää tehneille.

5:11–15

Herran pelon perustana on tietoisuus tulevasta tuomiosta. Oikea Herran pelko ei saa pakenemaan Jumalaa (kuten kerran kävi Adamille ja Eevalle), vaan ennemmin ahkeroimaan elää Herran tahdon mukaan. Paavali koettaa kirjeellään saavuttaa korinttilaisten luottamuksen, jonka ”superapostolit” ovat yrittäneet romuttaa. Jumalan luottamusta Paavali ei tarvitse yrittää saavuttaa, koska Jumala ja tuntee hänet ja on hänet valinnut apostoliksi. Jatkossa Paavali kertoo ekstaattisista kokemuksistaan ja kärsimyksistään uskon tähden, jotta korinttilaiset voisivat olla ylpeitä omasta apostolistaan, jota ”superapostolit” vähättelevät. Kaiken taustalla on se, että julistajan ja hänen sanomansa arvostaminen kuuluvat yhteen.

”Jos olemmekin olleet suunniltamme” pitäisi ehkä kääntää ”jos olemmekin olleet ekstaasissa” (ἐίτε γὰρ ἐξέστημεν). Paavali viittanee ekstaattisiin armolahjoihinsa, joita hän on harjoittanut Jumalan tähden, Jumalan edessä. ”Hillitysti”, siis ymmärrettävällä tavalla, Paavali on esiintynyt seurakunnan keskellä. Näin hän neuvoi toimimaan jumalanpalveluksessa 1 Kor. 14:ssä.

”Kristuksen rakkaus pakottaa meitä”, voitaisiin myös kääntää ”. . . hillitsee meitä”, nimittäin ekstaattista käyttäytymistä, jotta voitaisiin julistaa ymmärrettävällä tavalla keskeisintä evankeliumia: Yksi on kuollut kaikkien puolesta, siis kaikki ovat kuolleet. Jeesus on kuollut meidät sijastamme ja puolestamme. Mutta vaikka olemmekin Kristuksessa kuolleet, elämme kuitenkin, elämme uutta elämää, ja on tarkoitus, että elämme sitä hänelle ja hänen kunniakseen.

5:16–21

Kristuksen kanssa kuoleminen ja ylösnouseminen uuteen elämään, suorastaan uudeksi luominen, ovat avanneet kristityn silmät arvioimaan asioita uudesta, Hengen, näkökulmasta. Inhimillisestä näkökulmasta suosituskirjeellä varustetut ”superapostolit” olivat suuria auktoriteetteja, mutta Hengen silmin nähtynä he olivat seurakunnan villitsijöitä ja hajottajia. Kristuskin tunnetaan oikein nimenomaan silloin, kun Henki antaa uskon.

”Vanha on kadonnut, uusi on tullut tilalle” ei välttämättä liity ihmisen uudistukseen vaan laajemmin siihen, miten Uusi liitto on tullut Vanhan liiton tilalle.

Kaiken perustana ja taustana on Jumalan tekemä sovinto ihmiskunnan kanssa, ja Paavalille on uskottu sovinnon, evankeliumin julistamisen, virka. Paavali kuvaa vielä tarkemmin, miten sovinnon-

teko tapahtui. Jumala oli Kristuksessa, kun Kristus kuoli ristillä, ja sillä perusteella rikkomuksia ei enää lueta viaksi vaan ne saa anteeksi. Syyllisyys on poissa. Paavalin (kuten kaikkien apostolien ja evankeliumin julistajien) tehtävä on kuuluttaa sanomaa jo tapahtuneesta sovinnon teosta, jotta ihmiset suostuisivat sovintoon. Itse asiassa Jumala itse puhuu lähettiläänsä kautta. Korinttilaisetkin ovat taas sen tarpeessa, että he suostuisivat sovintoon Jumalan kanssa.

Vielä Paavali sanoo Kristuksesta, että Jumala teki hänet synniksi (τον μη γνοντα άμαρτιαν ύπερ ήμων άμαρτιαν έποισεν). Hän on niin kuin Suuren sovintopäivän syntipukki, jonka päälle kaikki kansan synti laskettiin. Jeesus on kantanut syntien rangaistuksen, ja sen perusteella me olemme Jumalan vanhurskaus hänessä (ίνα ήμεις γενωμεθα δικαιοσυνη θεου έν αυτω).

6:1–2

Edellä Paavali sanoi olevansa Kristuksen lähettiläs ja kehottavansa hänen puolestaan. Nyt Paavali kutsuu itseään työtoveriksi. Sanatarkkaan käänneetynä 6:1 kuuluisi: ”Tehden yhdessä työtä kehoitamme . . .” (συνεργουντες δε και παρακαλουμεν). Käännös lisää sanan ”Jumalan (työtoverina)”, mutta ajatuksellisesti Paavali tarkoittanee juuri sitä. Hän on mukana sovinnon tekemisessä, kun julistaa sovituksen sanomaa, ja nyt on tärkeää, että sanoma otetaan vastaan siten, ettei se jää turhaksi.

6:3–12

Paavali kuvaa apostolintehtäväänsä ja sen hoitoa. ”Emme anna missään asiassa loukkaantumisen aiheutta” on sikäli erikoinen väite, että varsinkin juutalaiset loukkaantuivat useinkin Paavalin opetukseen Kristuksesta. Mutta Kristus onkin ”loukkauskiivi” (vrt. Room. 8:32–33), ja häneen kuuluu-kin loukkaantua. Paavali kuitenkin välttää omalla toiminnallaan loukkaamasta ketään.

Paavali kuvaa lyhyesti Jumalan palvelijana kokemiaan vaivoja, jotka todistavat hänen olevan Kristuksen seuraaja ja palvelija. Kaiken vaivan keskellä Paavali on kuitenkin säilyttänyt Hengen hedelmän. Edelleen Paavali kuvaa työnsä aiheuttamaa kahtiajakoa. Toiset halveksivat häntä ja toiset taas kunnioittavat, toiset pitävät häntä vähäpätöisenä ja tuntemattomana, toiset taas tuntevat hänet hyvinkin.

Paavali toivoo, että hänen avoin ja välillä kohti käyvä puheensa saisi korinttilaiset ymmärtämään sen rakkauden, joka apostolilla on hengellisiä lapsiaan kohtaan, jotta hekin avartaisivat sydämensä Paavalille.

6:14–7:1

7:2 jatkaa 6:13 ajatuskulkua, jonka jakso 6:14–7:1 katkaisee. Jotkut ovat ajatelleetkin, että tämä jakso ei alun perin ole kuulunut tähän. Paavalilla on kuitenkin usein kirjeissään A-B-A -rakenteita, jollainen tässäkin lienee kyseessä.

Jakso on sikäli mielenkiintoinen, että siinä on nähtävissä paljon yhtäläisyyksiä Qumranin teksteihin (Belial Saatanan nimenä, valon ja pimeyden vastakohtaisuus, seurakunta Jumalan temppeleinä). Kaiken kaikkiaan jakson retoriikka on kovaa, koska siinähan ilmeisesti nimitetään ”Superapostoleita” epäuskoisiksi ja jopa Belialin kumppaneiksi ja epäjumalanpalvelijoiksi.

7:2–4

Paavali jatkaa 6:11–12 alkanutta teemaa ja pyytää korinttilaisia tekemään tilaa sydämessään Paavalille. Paavali suostuttelee seurakuntalaisia yhteyteen kanssaan vetoamalla oman sydämensä asenteeseen, kieltämällä jonkun esittämän väitteen, että olisi käyttänyt seurakuntaa taloudellisesti hyväkseen, ja vielä kehumallakin korinttilaisia. ”Haluamme teidän kanssanne elää ja teidän kanssanne kuolla” on alkutekstissä toisin päin ”kuolla . . . elää”, joka viitanee siihen, että me kuolemme yhdessä Kristuksen kanssa elääksemme uutta elämää hänelle.

7:5–7

Paavali kertoo, miten hän on tullut Makedoniaan, jossa hänellä on ulkonaisia haasteita mutta ennen kaikkea sisäistä ahdistusta Korintin tilanteeseen liittyen. Hän on jo aikaisemmin lähettänyt Tituksen viemään Korinttiin ”Kyynelkirjettä”, ankaraa kirjettä, jonka aiheuttamaa reaktiota Paavali odottaa ja pelkää. Lopulta Titus tulee Makedoniaan ja kohtaa Paavalin siellä ja tuo hyviä uutisia, jotka lohduttavat ja rohkaisevat. Seurakunnassa ikävöidään Paavalia, surraan aiheutunutta välirikkoa ja vieläpä kiivaasti pidetään Paavalin puolta ilmeisesti hänen kritisoijiaan vastaan.

7:8–16

Kyynelkirje oli sävyltään ankara, ja Paavali pelkäsi sen olleen liiankin ankara. Nyt hän kuitenkin sai Titukselta viestin, että se oli saanut aikaan Jumalan mielen mukaista murhetta ja mielenmuutoksen, kääntymyksen, joka johtaa pelastukseen. Jos kirje olisi saanut aikaan ”maallista murhetta” oikeastaan ”maailman (mielen mukaista) murhetta” (η του κοσμου λυπη), eli loukkaantumista ja ehkä katkeroitumista, olisi seurauksena ollut pelastuksen sijasta kuolema.

Paavali on iloinen myös sen tähden, että Titus on nyt saanut omin silmin nähdä, että Korintin seurakunta on sen hyvän todistuksen mukainen, jonka Paavali on seurakunnasta antanut. Titus ei ollut vielä aikaisemmin käynyt Korintissa. Paavali oli siis puhunut seurakunnasta hyvää, vaikka tiesi sen vakavista ongelmista.

2. Kor. 9–10

Kirjeen luvut 8–9 muodostavat A-B-A -rakenteen B-osan. Luvut pitävät sisällään kaksikin taitavasti laadittua kolehtipuhetta.

8:1–15

Luku 8 on vaikuttava ja retorisesti taitava kolehtipuhe. Jo ensimmäisessä kirjeessään korinttilaisille Paavali on kehottanut keräämään rahaa kolehtia varten (1. Kor. 16:1–4). Kolehdin kerääminen on seurakunnassa alkanutkin, mutta sitten – varmaan tulehtuneen tilanteen takia – keskeytynyt. Nyt apostoli neuvoo jatkamaan kesken jäänyttä työtä. Hän ei kuitenkaan enää vain lyhyesti kehota, vaan hän monin eri argumentein vetoaa korinttilaisiin. Ensinnäkin Paavali viittaa makedonialaisten intoon kolehdin antamisessa. Makedonialaisten into lienee syytynyt, kun he saivat kuulla Akhaisassa (Korintti) aloitetusta keräyksestä. Nyt makedonialaiset saavat olla esikuvana korinttilaisille. Toiseksi Paavali vetoaa korinttilaisten henkisiin ja hengellisiin rikkauksiin. Kolmanneksi Paavali muistuttaa oikean rakkauden tulevan näkyviin omastaan antamisena, ja sen suurimpana esikuvana hän kuvaa Jeesusta, joka luopui rikkaudestaan ja tuli köyhäksi, koska rakasti. Neljänneksi Paavali muistuttaa korinttilaisia heidän innostaan keräystä aloitettaessa. Nyt olisi jopa noloa jättää asia kesken. Viidenneksi Paavali vetoaa korinttilaisten velvollisuuteen auttaa Jerusalemin köyhiä, jotka puoles-

taan voivat antaa – ja ovat antaneet - omasta hengellisestä rikkaudesta pakankristityille. Kristuksen kirkossa on tarkoitus tapahtua tasaus, jonka esikuvana on mannan riittäminen kaikille erämaassa, niin että kellään ei ollut liikaa eikä kellään liian vähän. Paavalin argumentaatio päättyy auktoritatiivisen tekstin siteeraamiseen.

8:16–24

Paavali lähettää nyt Tituksen Korinttiin noutamaan kolehtia, mukanaan Makedonian lahja. Tarkoitus oli jatkaa Korintista suoraan Jerusalemiin. Suunnitelma kuitenkin muuttui (vrt. Ap. t. 20:1-6). Tituksen mukana lähtee kaksi muuta seurakunnan valtuuttamaa veljeä. Tärkeää on, että kolehtia eivät ole käsittelemässä vain Paavali tai vain Titus, vaan myös seurakuntien valitsevat edustajat. Näin halutaan välttyä syytöksiltä, että Paavali olisi ehkä itse ottanut itselleen kolehdista.

Suomenkielinen käännös ei tuo esiin Paavalin hienovaraista ja taitavaa kielenkäyttöä. Luvussa esiintyy sana $\chi\alpha\rho\iota\varsigma$ useita kertoja eri merkityksissä: j. 1 ("armo"); j. 4 ("rakkaudentyö"); j. 6 ("rakkaudentyö"), j. 7 ("lahja"); j. 9 ("armo"); j. 16 ("kiitos"); j. 19; ("rakkaudenlahja").

9:1–15

Luku 9 sisältää toisen kolehtipuheen, jota jotkut ovat arvelleet itsenäiseksi kirjeeksi. Luku 9 kuitenkin näyttää edellyttävän luvun 8 tuntemista, joten se tuskin voi olla muusta kirjeestä erillinen.

Paavali on nyt lähettämässä Tituksen ja pari muuta veljeä Korinttiin, kuten hän jo luvussa 8 on sanonut, ja aikoo itse tulla myöhemmin perässä mahdollisesti muutaman makedonialaisen kanssa. Tituksen on tarkoitus hoitaa kolehtiasia kuntoon, niin että Paavalin tullessa kaikki on valmiina, eikä Paavali eivätkä korinttilaiset joudu häpeään keräykseen innokkaasti osallistuneiden makedonialaisten silmissä.

Paavali muistuttaa korinttilaisia siitä, että kolehti, rakkauden työ, on todistus korinttilaisten uskosta Jerusalemin juutalaiskristityille, jotka ehkä epäilevät pakanoiden uskon ja vanhurskauden aitoutta. Kun he saavat runsaana pakanakristittyjen lahjan, he tulevat vakuuttuneiksi siitä, että pakanakristitytkin ovat vanhurskautettuja, ja niin Jumalan eteen kohoaa runsas ylistys. Näin kerättävällä kolehdilla on suurempikin merkitys kuin vain köyhien auttaminen.

2. Kor. 10–13

Kirjeen luvut 10–13 muodostavat oman kokonaisuutensa, jonka jotkut tutkijat ovat arvelleet alun perin olleen oma itsenäinen kirjeensä. Jakso kuitenkin sopii kirjeen kokonaisuuden A-B-A -rakenteeseen, jossa se muodostaa jälkimmäisen A:n. Erikoista on jakson selkeästi erilainen sävy verrattuna kirjeen alkuosaan. Kun alkuosa toi esiin ilo ja kiitosta siitä, että seurakunnassa oli tehty parannusta, on loppuosa taas hyvin kriittinen. Syynä voi olla se, että kirjeen kirjoittamisen aikana Paavali sai Korintista negatiivisia uutisia. Voi myös olla niin, että kirjeen alkuosa on suunnattu eri kuulijoille kuin loppuosa.

10:1–11

Kirjeen kehotusosa alkaa vastaavalla tavalla kuin Room. 12:1: "Jumalan armahtavaan laupeuteen vedoten kehotan teitä, veljet . . .". Sävy on kuitenkin kireämpi, koska taustalla on Paavali vastaan esitetyt väitteet, että hän muka kirjeissään on rohkea (viittaus kyynelkirjeeseen), mutta kasvotus-

ten nöyrä ja heikko, ja vielä puhetaidoiltaan onneton (j. 10) (viittaus Paavalin edelliseen, epäonnistuneeseen vierailuun Korintissa). Paavalin on tarkoituksella ollut edellisellä käynnillään nöyrä, kuten Kristus oli nöyrä, mutta seuraavalla kerralla tullessaan hän tarvittaessa on rohkea, kuten Kristuskin tullessaan kerran takaisin, ei enää ole nöyrä vaan ankara tuomari. Paavali on valmis taistelemaan hengellisillä aseilla kumotakseen – ehkä superapostolien Korintin seurakuntaan pystyttämät – järjen päätelmät.

Superapostolien väitteitä vastaan Paavali korostaa ensinnäkin olevansa Kristuksen oma, kuten hekin väittävät olevansa, ja vielä saaneensa Herralta erityisen valtuutuksen pakanoitten apostoliksi. Sen pitäisi olla korinttilaisille selvää; olihan hän käyttänyt valtuutustaan ollessaan ensimmäistä kertaa Korintissa perustamassa seurakunnan.

10:12–18

Edellä Paavali viittaa siihen miten häntä on moitittu kehnoksi reettoriksi. Nyt Paavali osoittaa väitteen vääräksi käyttämällä yhdessä virkkeessä useitakin retoriikan kikkoja. Erityisesti Paavali puhuu vertaamisesta, ja toteaa, miten itsensä suosittelu ja siten itsensä mittaaminen itsellään on ristiriitaista. Vertaaminen täytyy tehdä johonkin muuhun. Paavali kirjoittaa, ettei tahdo verrata itseään näihin ”eräisiin”, mutta samalla hän itse asiassa tulee tehneeksi juuri niin. Paavali ei toimi yhtä älyttömästi kuin vastustajansa. Hän ottaa mittatikuksi Jumalan tehtävänannon ja vertaa itseään ja työtään siihen. Hän on toiminut juuri niin kuin Jumala on tahtonut ja tehnyt työtä siellä, minne Jumala on lähettänyt. Korintti kuului siihen alueeseen jonka Jumala oli Paavalin työkentäksi antanut, ja Paavali toivoi tulevaisuudessa voivansa ulottaa työnsä – Korinttilaisten tukemana – kauemminkin, aina Espanjaan asti.

11:1–6

Paavali kuvaa työtään niin, että hän on sulhasen puolesta puhemiehenä välittämässä kosintaa morsiamelle (vrt. 5:20). Kosinta on välitetty ja kihlaus on toteutunut, kun Paavali julisti evankeliumia Korintissa ja seurakunta syntyi. Nyt Paavali kokee tehtäväkseen vartioida seurakuntaa puhtaana neitsyenä, ja vieläpä tehdä niin intohimoisesti. Jo VT puhuu Jumalan ”mustasukkaisuudesta” kansaansa Israelia kohtaan. Nyt kuitenkin näyttää siltä, että seurakunta on tullut uskottomaksi ja kääntynyt toisen miehen, toisen Jeesuksen, puoleen, jota superapostolit ovat saarnanneet.

Vieläkin Paavali viittaa saamaansa kritiikkiin huonosta puhetaidosta taitavalla puhetaidolla. Hän myöntää olevansa taitamaton (ἰδιωτης) puhetaidossa, ja senpä tähden hänen on turvauduttava tietoon.

11:7–15

Paavalin apostolisuus on asetettu kyseenalaiseksi myös siksi, että hän ei ole ottanut julistustyöstään korvausta, vaikka evankeliumin julistajalle se kuuluisi. Myöhemmin käy ilmi, että Paavali ainakin epäilee, että häntä syytetään myös petollisesta seurakunnan hyväksikäytöstä (12:16–18).

11:16–33

Nyt alkaa varsinainen mieletön kerskaaminen, johon Paavali on viitannut jo jakeessa 11:1. Jakeessa 20 Paavali viittaa siihen kohteluun, jota seurakuntaan tulleet superapostolit ovat itselleen vaatineet.

Kerskaamisen aluksi Paavali vertaa oma juutalaista taustaansa superapostoleihin. Sen jälkeen hän kuvaa elämäänsä Kristuksen palvelijana. Kärsimykset Kristuksen palvelijana todistavat apostolin viran oikeudesta. Paavalin tässä mainitsemista tapahtumista monet ovat sellaisia, joita Apostolien teot eivät mainitse.

12:1–5

Superapostolit ovat kerskuneet hengellisillä kokemuksillaan. Silläkin saralla Paavali on ylivertainen. ”Eräs Kristuksen oma”, joka temmattiin taivaaseen, on Paavali itse. Paavali ei halua tarkemmin selittää, eikä pidä tarpeellisena itsekään tietää, miten taivaaseen tempaaminen käytännössä tapahtui.

12:6–10

Paavalilla on ollut suuria hengellisiä kokemuksia, mutta niistä ylpeileminen tekee ylpeäksi, mikä vie eroon Jumalasta. Siksi Paavalille on annettu (Jumala on antanut, *passivum divinum*), lihaan pistin, Saatanan enkeli, pitämään hänet nöyränä ja armosta elävänä. Mikä se käytännössä oli ei ole selvää. Paavali on halunnut pistimestä eroon ja rukoillut sitä Jumalalta. Jumala vastasi, mutta ei ottamalla pistimen pois vaan lupaamalla riittävän armonsa.

12:11–21

Mieletön puhe, joka alkoi jakeessa 11:22 päättyy jakeessa 12:11. Paavali vielä perustelee, miksi hänen on täytynyt olla mieletön. Seurakuntalaisten olisi tullut puolustaa Paavalia, olihan Paavali heidät synnyttänyt evankeliumin sanalla. Nyt kuitenkin ”mainiot apostolit” ovat saaneet seurakuntalaiset pauloihinsa.

Jakessa 14 Paavali alkaa valmistella tuloaan Korinttiin. Nyt hän on siis tulossa kaupunkiin kolmannen kerran. Ensimmäisellä kerralla hän perusti seurakunnan ja oli kaupungissa 1,5 vuotta. Toinen kerta oli Efesoksesta tehty vierailu, joka epäonnistui ja jonka jälkeen hän lähetti seurakuntaan ”kyynelkirjeen”. 2. Kor. valmistele seurakuntaa ottamaan Paavalin vastaan kolmannen kerran. Paavali pelkää, että seurakunnassa asiat eivät olekaan hyvin ja hän joutuu vierailullaan osoittamaan ankaruutta.

13:1–13

Kirjeen viimein luku kokoaa yhteen kirjeen teemoja. Erityisesti Paavali vielä muistuttaa, että seuraavalla kerralla Korinttiin tullessaan hän ei enää aio olla nöyrä, jos seurakuntaa on tarvis kurittaa. Kehotus seurakunnalle ja seurakuntalaisille koetella itseään liittynee siihen, että kun he ovat nyt niin paljot koetelleet ja arvioineet Paavalia, on heidän aika katsoa myös peiliin.